

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/12/2025
Identifikačné číslo spisu:	8724202229
Dátum vydania rozhodnutia:	20.02.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:8724202229.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Slovenská autobusová doprava Poprad, akciová spoločnosť, Poprad, Wolkerova 466, IČO: 36 479 560, zastúpenej advokátskou kanceláriou MAPLE & FISH s.r.o., Bratislava, Žižkova 22B, IČO: 36 718 432, proti žalovanej C. G., narodenej XX. M. XXXX, J., W. XXX/XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Miloš Čičmanec s. r. o., Poprad, Petra Jilemnického 5778/43, IČO: 53 530 926, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 21C/49/2024, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 26. septembra 2024 sp. zn. 3Co/45/2024 takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením zo 17. 06. 2024, č. k. 21C/49/2024-165 rozhodol tak, že: „Zakazuje žalovanej akýmkoľvek spôsobom nakladať s nehnuteľnosťami spôsobom - previesť vlastnícke právo k uvedeným nehnuteľnostiam na tretiu osobu, alebo ich zaťažiť akýmkoľvek právom tretej osoby, ani ich akokoľvek znehodnotiť, ani uzavrieť akúkoľvek nájomnú zmluvu na uvedené nehnuteľnosti, resp. zmluvu oprávňujúcu tretiu osobu na ich užívanie:

nachádzajúcimi sa v k. ú. H., obec: H., okres: Poprad, zapísanými na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Poprad, katastrálnym úradom: bytom č. XXX, nachádzajúci sa na 3. poschodí, vchod č. XX polyfunkčnej budovy so súpisným číslom X, popis stavby: Polyfunkčný objekt H. U. O., postavenej na pozemku parcely reg. „C“ s parc. č. 628, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 1168 m², a k tomu prislúchajúci spoluvlastníckym podielom o veľkosti 6080/344385 na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu (polyfunkčnej budovy), na príslušenstve a spoluvlastnícky podiel k pozemku parcely reg. „C“ s parc. č. 628, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 1168 m²;

nachádzajúcimi sa v katastrálnom území H., obec: H., okres: Poprad, zapísanými na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Poprad, katastrálnym úradom: spoluvlastníckym podielom o veľkosti 6080/344385 na pozemku reg. „C“ s parc. č. 625/1, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 572 m², spoluvlastnícky podiel o veľkosti 6080/344385 na pozemku reg. „C“ s parc. č. 627/1, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 150 m²;

a nachádzajúcimi sa v k. ú. H., obec: H., okres: Poprad, zapísanými na LV č. XXXX, vedenom Okresným úradom Poprad, katastrálnym úradom, : spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1/16 na pozemku reg. „C“ parc. č. 630/3, druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, o výmere 137 m², do právoplatného skončenia súdneho konania vo veci samej o určenie odporovateľnosti právneho úkonu sp. zn. 21C/49/2024.

O trovách konania bude rozhodnuté v rozhodnutí vo veci samej.“

1.1. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že rozhodujúce skutočnosti uvedené žalobkyňou, odôvodňujúce potrebu neodkladnej úpravy pomerov formou neodkladného opatrenia, má za dostatočne osvedčené na základe pripojených listín, ktorými žalobkyňa hodnoverne osvedčila dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana, je splnený aj predpoklad pre nariadenie neodkladného opatrenia tým, že sledovaný účel v tomto prípade nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením a je tiež zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa žalobkyňa domáha. Po podaní Oznámenia o skutočnostiach nasvedčujúcich spáchaniu trestného činu dňa 03. 01. 2024, adresovaného Okresnej prokuratúre Poprad, došlo k prevodu predmetných nehnuteľností dňa 28. 03. 2024 uzavretím Darovacej zmluvy medzi dcérou žalovanej a žalovanou a k zavkladovaniu vlastníckeho práva v prospech žalovanej. Súd skúmal, či sú dané predpoklady na vyhovieť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Žalobkyňa osvedčila, že voči dcére žalovanej ako zmluvnej strany odporovateľného právneho úkonu, má vymáhateľnú pohľadávku minimálne vo výške 1.234.429,93 eur (už vzniknutá škoda), v súlade s § 42a OZ. Je osvedčené, že dcéra žalovanej darovacou zmluvou previedla uvedené nehnuteľnosti na žalovanú, čo sa javí ako konanie, ktorým sa zbavuje majetku aj v dôsledku začatého trestného stíhania a možných trestov. Pre úspech predmetnej žaloby o neúčinnosť právneho úkonu je potrebné splnenie predpokladov (ukrátenie veriteľa úkonom, včasnosť žaloby, blízky vzťah medzi dlžníkom a stranou ukracujúceho právneho úkonu). Žalobkyňa osvedčila konanie dcéry žalovanej, ktoré by podstatnou mierou ovplyvňovalo jeho majetkové pomery. Na podklade Darovacej zmluvy došlo k prevodu vlastníckeho práva v podiele 1/1 k celku v prospech žalovanej k predmetným nehnuteľnostiam, ktorý Okresný úrad Poprad, katastrálny odbor povolil rozhodnutím č. V - 875/2024 zo dňa 28. 03. 2024. Súd má za to, že nariadením neodkladného opatrenia v navrhovanom znení možno dosiahnuť potrebnú dočasnú súdnu ochranu, ktorej sa žalobkyňa domáha, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti uznesenia a vyhovel návrhu žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia. Súd poukazuje na to, že pri nariadení neodkladného opatrenia nevykonáva plnohodnotné dokazovanie a v danom prípade má pre účely nariadenia neodkladného opatrenia súd za hodnoverne osvedčené (spravdepodobnené) skutočnosti, odôvodňujúce potrebu úpravy pomerov strán sporu v zmysle podaného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

1.2. Súd prvej inštancie rozhodnutie právne zdôvodnil ust. § 324 ods. 1 a 3, § 325 ods. 1 a 2, § 326 ods. 1, § 328 ods. 1 a 2, § 329 ods. 1, § 332 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“); § 42a ods. 1, 2 a 3 písm. a), § 42b ods. 1 až 4 a § 116 Občianskeho zákonníka.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej uznesením z 26. septembra 2024 sp. zn. 3Co/45/2024 uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd skonštatoval, že žalobca listinnými dôkazmi osvedčil, že voči dcére žalovanej má vymáhateľnú pohľadávku. Z tohto pohľadu je žalobca nositeľom hmotného práva vyplývajúceho z § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka, keďže sa ako veriteľ domáha neúčinnosti darovacej zmluvy, ktorá ukracuje uspokojenie jeho vymáhateľnej pohľadávky. Toto právo má v zmysle § 42b ods. 2 Občianskeho zákonníka voči tomu, kto mal z odporovateľného právneho úkonu dlžníka prospech. Týmto subjektom je žalovaná, ktorá darovacou zmluvou nadobudla do svojho vlastníctva predmetné nehnuteľnosti. Je teda nepochybné, že aktívna legitímácia a pasívna legitímácia označených subjektov je v prejednávanej veci namieste. Ďalej uviedol, že o dôvodnej obave žalovanej nakladať s nehnuteľnosťou svedčí aj fakt, ktorý sama uviedla, a to, že od 01. 04. 2024 darované nehnuteľnosti prenajíma. V tomto kontexte je aj jej obrana o tom, že k prevodu nehnuteľností na základe darovacej zmluvy došlo z dôvodu vyriešenia bytovej otázky, sa javí ako nepravdepodobné a spochybniteľné. Pokiaľ v úmysle žalovanej nie je s nehnuteľnosťou nakladať spôsobom nezlučiteľným s obsahom nariadeného neodkladného opatrenia, tak potom jeho nariadenie nemá pre ňu zásadný právny význam, no ak takýto úmysel má, potom je nariadenie neodkladného opatrenia dôvodné. Okrem toho neodkladné opatrenie bolo nariadené do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Tým je zachovaná aj primeranosť zásahu neodkladného

opatrenia do práv žalovanej. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie a zároveň nezistil ani naplnenie odvolacieho dôvodu, ktorého podstata spočíva v tom, že sú tu ďalšie prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené, a preto skutkový stav neobstojí. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zdôvodnil potrebu nariadenia neodkladného opatrenia a to poukazujúc na osvedčenie nároku žalobcu.

2.1. Odvolací súd na vec aplikoval § 387 ods. 1 a 2 CSP. Vo vzťahu k trovám konania odvolací súd uviedol, že o nich rozhodne súd prvej inštancie vo veci samej rozhodnutím, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP).

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj ako „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovala z § 420 písm. f) CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP. Podstatou dovolania je námietka, že odvolací súd vo svojom rozhodnutí síce konštatoval danosť aktívnej a pasívnej legitimácie strán sporu v súvislosti s polemikou akú kvalitu musí mať „vykonateľnosť“ pohľadávky v zmysle § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka - či musí ísť o pohľadávku s právnou silou vykonateľnosti, t. j. exekučný titul, alebo či postačuje, ak pôjde o pohľadávku spôsobilú vymáhania prostredníctvom súdu, pričom odvolací súd poukázal na uznesenie Veľkého senátu občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1VCdo/1/2022 zo dňa 17. 05. 2022, že postačuje, ak je pohľadávka spôsobilá vymáhania prostredníctvom súdu, avšak podľa názoru dovolateľky, tak či tak musí ísť o existujúcu pohľadávku. Žalobcovi nikdy v súvislosti s konaním dcéry dovolateľky nevznikla a ani nemohla vzniknúť žiadna škoda, nakoľko táto si riadne plnila svoju zákonom danú fiduciárnu povinnosť člena štatutárneho orgánu žalobcu voči žalobcovi. Ak teda neexistuje pohľadávka ako taká, je otázka „vykonateľnosti“ v zmysle § 42a ods. 1 Občianskeho zákonníka podľa dovolateľky irelevantná, pretože neexistuje samotná pohľadávka bez ohľadu na jej vykonateľnosť. Keď niet pohľadávky, nemožno hovoriť ani o jej vykonateľnosti. Dovolateľka je preto naďalej názoru, že žalobcovi nesvedčí aktívna vecná legitimácia v konaní vo veci samej a preto nie je aktívne vecne legitimovaný ani na podanie návrhu na vydanie neodkladného opatrenia v tejto veci, pretože konanie o vydanie neodkladného opatrenia má akcesorickú povahu ku konaniu vo veci samej. Vo vzťahu k vyvrátiteľnej domnienke vedomosti blízkej osoby o ukracujúcom úmysle dlžníka, o ktorej skutočnosti odvolací súd uviedol, že predloženými listinnými dôkazmi žalobca osvedčil pravdepodobnosť nároku, pričom stupeň osvedčenia (nie vyčerpávajúceho preukázania) je pre nariadenie neodkladného opatrenia postačujúci, dovolateľka namieta, že dovolateľka, resp. dcéra dovolateľky, v čase uzatvorenia darovacej zmluvy, ktorá bola napadnutá odporovacou žalobou v tejto veci, nemohla mať vedomosť o právnych krokoch zo strany žalobcu, preto nemožno pri dovolateľke a jej dcére hovoriť o žiadnom úmysle ukrátiť veriteľa (žalobcu). Dovolateľka ďalej namieta aj rozsah, v akom bolo neodkladné opatrenie v tejto veci vydané a rozsah dokazovania zo strany súdu prvého stupňa, že si je síce vedomá toho, že do konania o nariadení neodkladného opatrenia vo veci uvádza aj také skutočnosti, ktoré by mali byť predmetom konania vo veci samej, uvedené však uvádza len z toho dôvodu, že v takomto rozsahu svoje tvrdenia aj do konania o nariadení neodkladného opatrenia uvádza samotný žalobca. Dovolateľka je preto toho názoru, že súd by sa mal jej tvrdeniami zaoberať do rovnakej miery a hĺbky, ako sa vysporiadal s tvrdeniami žalobcu, pretože nariadením neodkladného opatrenia bude na svojich právach, hoc dočasne (i keď s ohľadom na povahu veci nie je možné ani len predpokladať dĺžku všetkých konaní) obmedzená práve dovolateľka, dokonca vo výrazne väčšej miere, než do akej možno prípadné obmedzenia vyplývajúce z neodkladného opatrenia považovať za proporcionálne. Súd nemôže len formalisticky a arbitrárne prevziať argumentáciu žalobcu a nevysporiadať sa náležite s argumentáciou žalovanej. Vzhľadom na uvedené dovolateľka navrhuje, aby odvolací súd uznesenie odvolacieho súdu zmenil tak, že nariadené zabezpečovacie opatrenie v plnom rozsahu zruší, alebo aby uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vrátil odvolaciemu súdu späť na ďalšie konanie.

4. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť a priznať mu náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu. Namieta procesnú neprípustnosť dovolania, pretože napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nepredstavuje rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Žalobca taktiež tvrdí, že dovolateľka na žiadnom mieste neuviedla, v čom jej mal postup odvolacieho súdu znemožniť, aby uplatňovala svoje procesné práva v kvalifikovanej miere (t. j. v miere znamenajúcej porušenie práva dovolateľky na spravodlivý proces) a takéto skutočnosti nemožno vyabstrahovať ani z podstaty jej

dovolacích námietok. Záverom sa vyjadril aj ku skutkovým tvrdeniam dovolateľky a poukázal na to, že skutkové dôvody nie sú spôsobilými dovolacími dôvodmi, keďže ust. § 420 CSP (t. j. procesné vady) žiadne skutkové dôvody dovolania neformuluje.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníčka konania (žalovaná) zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak v konaní došlo k niektorej z procesných vád, ktoré sú vymenované v § 420 písm. a) až f) CSP. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/236/2016 (publikovanom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky ako judikát R 19/2017) uviedol, že základným a spoločným znakom všetkých rozhodnutí odvolacieho súdu, proti ktorým je prípustné dovolanie podľa § 420 CSP, je to, že ide buď o rozhodnutie vo veci samej alebo o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 CSP, dovolací súd prednostne skúma, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti v dovolaní tvrdenej procesnej vady v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP pristúpi dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Z uvedeného je zrejmé, že ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. a) až f) CSP irelevantné, či k namietanej procesnej vade došlo alebo nie.

9. Z rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (napr. R 21/2018) vyplýva, že rozhodnutie o neodkladnom opatrení, ktoré spĺňa kritérium prípustnosti dovolania „vo veci samej“ a ktorým sa „konanie končí“ v zmysle § 420 CSP, je také, ktoré konzumuje vec samu. Jedná sa o prípady, kedy rozhodnutie o neodkladnom opatrení je iniciované a vydané ešte pred konaním vo veci samej a zároveň, na ktoré už nebude nadväzovať konanie vo veci samej. Ide teda o rozhodnutia, u ktorých sa nepredpokladá, že budú po ich vydaní dotknuté meritórnym rozhodnutím vydaným v súvisiacej veci. Rozhodnutia, ktoré nekonzumujú vec samu sú najmä tie, ktoré sú vydané v priebehu súvisiaceho konania vo veci samej.

10. V posudzovanom prípade je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým dovolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia. Dovolací súd preto skúmal, či napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je rozhodnutím vo veci samej, prípadne rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Dospel k záveru, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nie je daná, nakoľko sa nejedná o takýto typ rozhodnutia odvolacieho súdu. Zo samotného znenia výroku uznesenia prvostupňového súdu, ktoré dovolací súd potvrdil, vyplýva, že neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia súdneho konania vo veci samej o určenie odporovateľnosti právneho úkonu sp. zn. 21C/49/2024, t. j. ide o dočasnú úpravu pomerov účastníkov konania na čas do právoplatného skončenia s vecou bezprostredne súvisiaceho konania. Dovolací súd poukazuje aj na bod 35. uznesenia prvostupňového súdu, kde sám prvostupňový súd uviedol, že toto rozhodnutie predstavuje len dočasnú úpravu, nakoľko bude trvať len po určený čas, a to do právoplatného skončenia súdneho konania vo veci samej o určenie odporovateľnosti právneho úkonu vedeného na prvostupňovom súde pod spis. zn. 21C/49/2024. Súd prvej inštancie až v konaní vo veci samej (o určenie odporovateľnosti právneho

úkonu vedenom pod sp. zn. 21C/49/2024) na základe vykonaného dokazovania so zameraním sa na preskúmanie všetkých účastníkmi tvrdených skutočností ako aj vyhodnotenia dôkazov vydá konečné rozhodnutie. Dovolací súd konštatuje, že dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu tak nemá povahu rozhodnutia vo veci samej a nie je ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Až súdne rozhodnutie vydané v konaní o určenie odporovateľnosti právneho úkonu vedenom pod sp. zn. 21C/49/2024 je tým, ktoré upravuje pomery účastníkov končeným a meritórnym spôsobom.

11. Z uvedených dôvodov dovolací súd dovolanie odmietol ako procesne neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

12. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd nerozhodoval, nakoľko o ňom rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

13. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.